

Domoljubni radio

Portal domoljubnog radija

Nevidljive rane rata - 4 -

Mario Strinavić · Friday, July 17th, 2020

Psihička dijagnoza postraumatskog stresnog poremećaja godinama je u javnosti podcijenjena, iako je riječ o ozbiljnom poremećaju koji zahvaća cijele obitelji te određuje i živote onih koji se u vrijeme Domovinskog rata još nisu ni rodili. Drugim riječima traume se i transgeneracijski prenose što potvrđuje i povijest u kojoj su narodi i nacije bile suočene s posljedicama rata na drugoj ili trećoj generaciji djece i njihovih potomaka. Uzimajući u obzir ove činjenice sa sigurnošću možemo reći da nas ovaj problem i dalje prati i da je prijenos trauma tema kojoj se mora dati puna pažnja i razumijevanje javnosti.

Kada

govorimo o PTSP-u tada govorimo o psihičkom poremećaju, traumi koja ima negativne učinke na mentalno zdravlje hrvatskih branitelja i njihovih obitelji, i nerazumijevanje navedenog znači nerazumijevanje dalekosežnih posljedica i na cjelokupno društvo.

Cijeli život satkan je od paradoksa pa tako i kroz odnos traumatiziranog hrvatskog branitelja i njegove obitelji. S jedne strane obitelj je od presudne važnosti za oboljele od PTSP- a. Ona je njihov stup, podrška, mjesto gdje nalaze sigurnost, snagu i smisao, i ukoliko podrška izostane hrvatski branitelj gotovo da je osuđen na propast, a o kvalitetnom rješavanju posljedica Domovinskog rata teško je i govoriti. S druge strane zbog psiholoških poremećaja hrvatskog branitelja uvjetovanih, ne samo ratom već i kontinuiranom stigmom javnosti, obitelj je nerijetko izložena prijenosu traumatskih iskustava.

Kako

bi predočili stanje koje se prenosi s traumatiziranig hrvatskog branitelja na obitelj treba se osvrnuti na obrasce traumatskih iskustava koja mogu varirati od potpunog izostanka verbalne komunikacije, odnosno šutnje preko djelomičnog do pretjeranog razotkrivanja podataka o traumatskom iskustvu što u konačnici dovodi i do verbalnog i fizičkog nasilja u obitelji.

Obiteljsko

nasilje još je učestalije kada oboljeli od PTSP imaju i značajke poremećaja zbog ovisnosti o alkoholu, drogama, što znači da obiteljsko nasilje kao posljedica PTSP-a ima veći utjecaj na transgeneracijski prijenos traume od samog PTSP-a.

Supruge

i majke u obiteljima veterana s PTSP-om često i same razvijaju psihičke smetnje te postaju sve manje funkcionalne, depresivne, sklonije ovisnostima o alkoholu, drogama, lijekovima. Kao i kod samog oboljelog hrvatskog branitelja i kod njih se mogućnost obolijevanja od malignih bolesti povećava.

Ta

takozvanma sekundarna traumatiziranost utječe i na njihovu djecu koja češće obolijevaju od različitih smetnji ponašanja i razvijaju depresivna raspoloženja koja bole jače od od mnogih drugih tjelesnih bolesti.

Epidemiološka

i klinička istraživanja pokazala su da djeca veterana oboljelih od PTSP-a imaju oko dva puta veći rizik za razvoj psihopatoloških simptoma od djece veterana bez PTSP-a te da se klinički značajni psihički problemi javljaju u oko 30 posto djece. Zbog brojnih problema u funkcioniranju obitelji veterana oboljelih od PTSP-a među kojima je i gubitak strpljenja koje kod napredovanja bolesti dolazi i u zonu užasa te i osmijeh vlastite djece ne može izazvati nikakvu radost. djeca mogu početi doživljavati obiteljsku sredinu nesigurnom i nepredvidivom što kod njih rezultira različitim psihopatološkim simptomima.

Klinička

istraživanja su pokazala da je obiteljska disfunkcija značajan prediktor emocionalnih problema i pokušaja suicida kod djece hrvatskih veterana s PTSP-om adolescentne dobi. (*Psijatrijska bolnica za djecu i mladež i Klinički bolnički centar Zagreb, Klinika za psihološku medicinu, Zagreb*).

Statistički

pokazatelji pa i kada nisu egzaktni i precizni uvijek su najbolji pokazatelj težine situacije pa tako ako postotke dovedmo u korelaciju s obitelji koja se suočava s psihičkim problemima hrvatskog branitelja oboljelog od PTSP-a tada bi trebali biti svjesniji težine situacije. Ovisno o vrsti traume, kod blažih oblika PTSP-a, takozvanog civilnog PTSP-a izložeo je od 7 do 10 posto na razini Hrvatske, dok je kod ratnih trauma taj postotak veći. Najveći postotak bilježi se kod onih koji su bili izloženi koncentracijskim logorima i kreće se između 13 i 16 posto.

Napori

Ministarstva hrvatskih branitelja, stručnjaka koji na nacionalnoj, regionalnoj, županijskoj razini pružaju psihološku pomoć hrvatskim braniteljima i njihovim obiteljima nisu dovoljni, ukoliko se ne senzibilizira i javnost, ne samo o problemu s kojima se sučava oboljeli hrvatski branitelj i njegova obitelj već i o problemu koji ostavlja posljedice na funkcioniranje cjelokupnog društva.

Ako

činjeničnom transgeneracijskom prenosu traume pridodamo i

medicinska istraživanja koja su pokazala kako i genetske promjene nastupaju kod osoba koje su izložene traumi i imaju posttraumatski stresni poremećaj, tada je i više nego razvidno koliko je važno upoznati javnost o potrebi prevencije oštećenja u smislu traženja pomoći i za članove obitelji i raditi na sprječavanju dubljih i težih posljedica psihotraume.

Autor: Mario Strinavić

This entry was posted on Friday, July 17th, 2020 at 9:02 am and is filed under [Aktualno](#), [Nekategorizirano](#). You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Responses are currently closed, but you can [trackback](#) from your own site.